

ELEKTRO MARIBOR

*Interni informacijski list
podjetja Elektro Maribor,
podjetja za distribucijo
električne energije, d.d.*

1/09

infotok

Namenjeno:

Velike količine snega povzročile izpad električne energije

Izpad električne
energije

Obarjada

Zimske igre

Vsebina

- 2 Jubilejne nagrade
- 3 Nagovor predsednika uprave Elektro Maribor d. d.
- 4 Pet dolgih dni in noči za odpravo okvar
- 5 Zahvala nadzornega sveta Elektro Maribor, d.d.
- 6 Prerez dogajanja ob izpadu električne energije smo predstavili na novinarski konferenci
- 7 Poročilo klicnega centra
- 8 »Prižgi luč«
- 9 Zima je prišla in tako je zapela, da je mnogim elektriko vzela
- 10 Dispečerji
- 12 Posodobljen DCV Elektro Maribor
- 14 Pogovarjali smo se z Jurijem Tretjakom in Miroslavom Pečovnikom
- 16 Višje cene in poračun električne energije
- 16 Akcija odpiranja trajnikov
- 17 Prenova informacijskega sistema
- 18 Predstavitev sodelavca – Štefan Lebar
- 19 Memristor
- 19 Božiček je tudi letos obiskal pridne otroke
- 20 Tradicionalni ponovoletni sprejem za poslovne partnerje
- 21 XVI. zimske igre distribucije Slovenije
- 22 Aerobika
- 23 Tek na smučeh
- 24 Obarjada 2009
- 25 V spomin Feliksu Žitku
- 25 Odhodnica Eve Špes
- 26 Poezija
- 26 Razgovori z upravo
- 26 Nagrajeni prispevki za Infotok
- 27 Rojstni dnevi

Na naslovnici

Izpad električne energije

➤ Fotografija:
arhiv Elektra
Maribor

Jubilejne nagrade

Marec in april

Delovna doba	Ime in priimek	OE / SE	Mesec izpolnitve
35	Stanko Murko	SE Elektro gradnje in remont Maribor	marec
35	Marjeta Kosič	Uprava	marec
35	Bogoslav Gojčič	Uprava	marec
10	Andreja Žinkovič	Uprava	april
10	Janez Sukič	OE Murska Sobota	april

Čestitamo!

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko Infotoka je **16. april 2009**.

Pošljete jih lahko na **infotok@elektro-maribor.si** ali oddate v svojih tajništvi.

Sneg povzročil škodo, ki je ne pomnimo

Leto 2008 je bilo leto številnih izzivov. Nismo še prav zakorakali v leto 2009, ko nam je to že prineslo prve izzive in neprijetnosti, ki si jih nikakor ne želimo. Med 28. in 31. januarjem smo bili priča nesreči, ki je v zgodovini družbe ne pomnimo. Velike količine mokrega in težkega snega so povzročale trganje vodnikov, izpadanje vodnikov iz izolatorjev, zlome ter porušitve drogov. Prizadetega je bilo več kot 60 odstotkov oskrbovalnega območja Elektra Maribor. Na terenu je skupaj z zunanjimi izvajalci delalo 500 ljudi, ki so se v neprijetnih in težkih vremenskih razmerah trudili za čimprejšnjo vzpostavitev oskrbe z električno energijo prizadetim odjemalcem. Še enkrat se ob tej priložnosti zahvaljujem vsem, ki ste z nesebičnim in požrtvovalnim delom pomagali pri odpravi okvar. Posebno bi se rad zahvali vsem, ki ste opravljali delo v težkih pogojih več dni zaporedoma, tudi ponoči. Zahvala gre tudi vsem v distribucijskem centru vodenja in klicnem centru. Škodo, ki jo je sneg povzročil na elektroenergetskem omrežju in napravah Elektra Maribor, smo ocenili na približno 3,2 milijona evrov. Pripravili smo že tudi načrt sanacije, ki jo želimo zaključiti že v prvi polovici letošnjega leta.

Nekateri mediji in odjemalci so nam očitali, da je naše omrežje slabo vzdrževano. Kljub temu da so daljnovodi in drogovi dimenzionirani v skladu s standardi ter predpisi in imajo določeno predpisano rezervo, je bila teža snega enostavno prevelika. Omrežje vzdržujemo glede na razpoložljiva sredstva in načrt vzdrževanja. Zavedamo se, da je treba več vlagati v vzdrževanje, in si tudi prizadevamo pridobiti čim več sredstev za vzdrževanje ter investicije. Višina sredstev je odvisna od omrežnine, določanje omrežnine pa ni v naši pristojnosti.

V zadnjem času se je v medijih pojavilo več vprašanj. Po moji oceni v podjetju nimamo večjih in perečih težav. Mislim tudi, da smo v upravi odprti za pogovore in predloge zaposlenih, kar kažejo stalni razgovori s sindikatom, svetom delavcev in razgovori z upravo. Zato upam, da bomo težave, ki se pojavljajo, v prihodnje reševali s pogovori in dialogom. Prepričan sem, da bomo s sindikatom in svetom delavcev našli rešitve za vse težave, ki težijo zaposlene. Želim si, da bi naše sodelovanje še okrepili in da bi skupaj dosegali cilje ter uspehe, ki nas čakajo v letu 2009.

Stanislav Vojsk

Stanislav Vojsk,
predsednik uprave Elektra Maribor d. d.

Težek sneg je podiral drevesa

Prizadetega je bilo več kot 60 odstotkov oskrbovalnega območja Elektra Maribor

Pet dolgih dni in noči za odpravo okvar

V zgodovini Elektra Maribor ne pomnimo tako obsežnih motenj v oskrbi z električno energijo. Beseda »katastrofa« se je slišala iz marsikaterih ust in je bila najboljši opis stanja oskrbe v tem trenutku.

Izredne vremenske razmere (v 24 urah je ponekod zapadlo tudi do meter težkega in mokrega snega) so v noči s 27. na 28. januar zajele skoraj celotno naše oskrbovalno območje (Kozjak, Slovenske gorice, Prlekija, Haloze, Goričko ...) ter s tem prizadele več kot 6000 km nadzemnih SN- in NN-vodov. Težak in moker sneg se je zelo oprijemal vodnikov (obloge snega na vodnikih so ponekod bile debele tudi 25 cm), vej in drevja, obtežene veje in drevesa pa so se pod veliko težo snega lomili ter se množično podirali na električna omrežja, posledično trgali vodnike in izolatorje ter podirali drogove. Zato je v sredo zjutraj, 28. 1. 2009, brez napajanja bilo 35000 odjemalcev oz. ni obratovalo kar 1400 transformatorskih postaj. V

več kot 500 ljudi, predvsem zaradi izjemno velikega prizadetega območja, izjemno veliko okvar, ponavljajočih se okvar in ne nazadnje izjemno zahtevnih pogojev dela pri odpravi okvar (zelo razgiban in zahteven teren, visok in moker sneg, snežne padavine in dež, mraz, vlaga, tema, skoraj izključno ročna odprava okvar, več dni trajajoče podaljšano delo), nekateri so delali več dni neprekinjeno tudi po 20 ur na dan, je odprava okvar trajala pet dolgih dni in noči, saj smo pri odpravah okvar vsak dan marsikje vztrajali in dela izvajali tudi ponoči, včasih tudi do jutranjih ur. Kljub temu smo z doseženim lahko več kot zadovoljni, saj lahko mirne vesti rečemo, da smo dali vse od sebe in da nam je uspelo na videz nemogoče.

Dejstva:

- V sredo zjutraj, 28. 1. 2009, je zaradi izrednih vremenskih razmer brez napajanja ostalo 35 000 odjemalcev, oz. izven obratovanja je bilo 1400 transformatorskih postaj predvsem na območju Kozjaka, Slovenskih goric, Haloze, Prlekije in Goriškega.
- Beseda »katastrofa« se slišala iz marsikaterih ust in je bila najboljši opis stanja oskrbe v tem trenutku.
- Vodenje in koordinacijo del je od začetka do konca izvajal Krizni štab.
- V odpravi okvar je bilo tako ali drugače dnevno vključenih več kot 500 ljudi.
- Izredne razmere tudi pri odjemalcih (ponovno oskrbo za nekatere posamezne odjemalce smo zagotovili šele v soboto).
- Pri odpravah okvar smo vsak dan marsikje vztrajali in dela izvajali tudi po noči, včasih tudi do jutranjih ur.
- Nekateri so na terenu dela izvajali več dni zapored, tudi 20 in več ur na dan.
- Uspelo nam je navidez nemogoče.

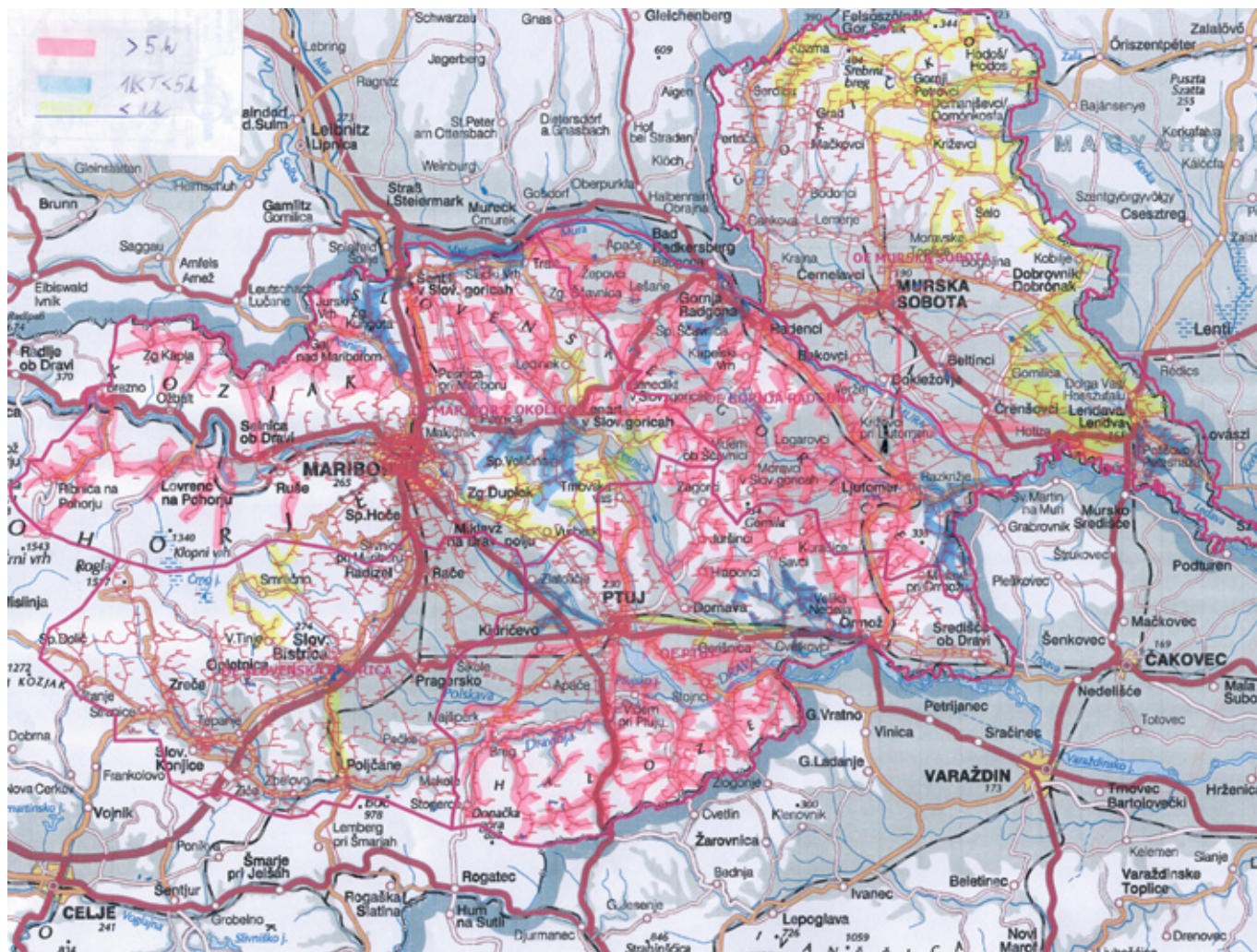

Težke vremenske razmere in neprevozne ceste so oteževale odpravo napak

preteklosti smo že imeli podobne razmere, toda v bistveno manjšem obsegu, na manjšem delu oskrbovalnega območja in smo jih hitro ter učinkovito reševali sami. Tokrat – kljub takojšnjemu aktiviranju vseh razpoložljivih lastnih ekip, ekip iz Elektra Celja, ekip kooperantov, gozdnega gospodarstva in drugih, ki smo jih lahko vključili v posredno pomoč – je bilo na odpravi okvar na terenu, v pripravi, koordinaciji, v Distribucijskem centru vodenje (DCV), v Klicnem centru za sprejem prijavi okvar in motenj (KC) in drugače vključenih

Kronologija

Izpadi v omrežjih so se začeli v torek (27. 1.) zvečer, nadaljevali in postajali vedno pogostejši so čez noč na sredo ter v sredo (28. 1.) ves dan do večera. V sredo zjutraj je bilo brez napajanja 35000 oz. 1400 transformatorskih postaj ni obratovalo. Z izjemnim prizadevanjem aktiviranih ekip nam je do poznih, skoraj jutranjih ur v četrtek uspelo zagotoviti ponovno oskrbo za več kot 90 odstotkov prizadetih odjemalcev. Tako je bilo v četrtek zjutraj brez

Območje izpada električne energije

napajanja le še 2900 odjemalcev. Z enako intenzivnostjo in zasedbo smo delo nadaljevali tudi v četrtek. Do poznih jutranjih ur v petek nam je uspelo odpraviti vse okvare v omrežjih SN in veliko okvar v omrežjih NN, tako da je v petek zjutraj bilo brez napaja le še 400 do 500 odjemalcev v omrežjih NN, predvsem na območju Kozjaka, Slovenskih goric in Haloz, kjer so bile snežne razmere najhujše. Kljub večdnem delu, ki je bilo za nami, utrujenosti

in izjemnih okoliščinah – ob izrednem stanju tudi pri odjemalcih (nekateri odjemalci so bili brez napajanja že tretji dan) – smo z enako zasedbo in intenzivnostjo nadaljevali tudi v petek. V petek je bilo že veliko manj prizadetih odjemalcev (400 do 500), a se je treba zavedati, da je šlo za posamične okvare pri odjemalcih oz. da je šlo za odpravo več kot 200 večjih ali manjših okvar na različnih lokacijah omenjenega območja. Kljub izjemnemu prizadeva-

nju je bilo nekaj odjemalcev (od 30 do 40) v petek zvečer še vedno brez napajanja. Te smo dokončno ponovno priklopili v soboto, zadnjega v poznih nočnih urah. Nekaj ekip je na delu bilo tudi v nedeljo (sanacija kritičnih točk na omrežju).

Ob vsem tem in seveda ob zelo pomembnemu dejstvu, da v petih dneh in nočeh dela pri izjemno zahtevnih okoliščinah nismo evidentirali nobene poškodbe z električnim tokom, ne pri nas ne pri odjemalcih, lahko rečemo le to:

Zahvala nadzornega sveta Elektro Maribor, d.d.

Dovolite, da v imenu nadzornega sveta družbe Elektro Maribor, d.d., izrečem javno zahvalo vsem, ki ste s požrtvovalnim in strokovnim delom več dni zaporedoma, v težkih vremenskih pogojih in razmerah odpravljali okvare na elektroenergetskem omrežju, ki so nastopile

zaradi velikih količin težkega ter mokrega snega.

Rajko Fajt,
predsednik nadzornega sveta družbe Elektro Maribor, d.d.

Spoštovani sodelavci, monterji in vsi drugi, ki ste bili tako ali drugače vključeni v odpravo okvar, hvala vam za izkazano izjemno požrtvovalnost, izjemno vztrajnost, izjemno strokovnost, izjemno prizadevnost in izkazan izjemen čut pripadnosti podjetju ter njegovemu poslanstvu. Tudi tokrat, kot velikokrat v preteklosti, ste dokazali, da lahko vedno računamo na vas, predvsem pa v trenutkih kot je bil ta, ko sta na preizkušnji vloga in pomen podjetja.

» Besedilo: uredništvo Infotoka » Fotografija: Mihaela Šnuderl

Prerez dogajanja ob izpadu električne energije smo predstavili na novinarski konferenci

V Elektru Maribor smo 5. februarja pripravili novinarsko konferenco. Predstavnikom medijev smo predstavili prerez dogajanja, ocenjeno škodo in dejavnosti, ki jih bomo za sanacijo elektroenergetskega omrežja v podjetju izvedli v prihodnjem obdobju.

Groba ocena škode, ki je nastala zaradi večjih količin težkega in mokrega snega na elektroenergetskem omrežju ter napravah Elektra Maribor, znaša približno 3,2 milijona evrov, sanacija pa bo trajala nekaj mesecev.

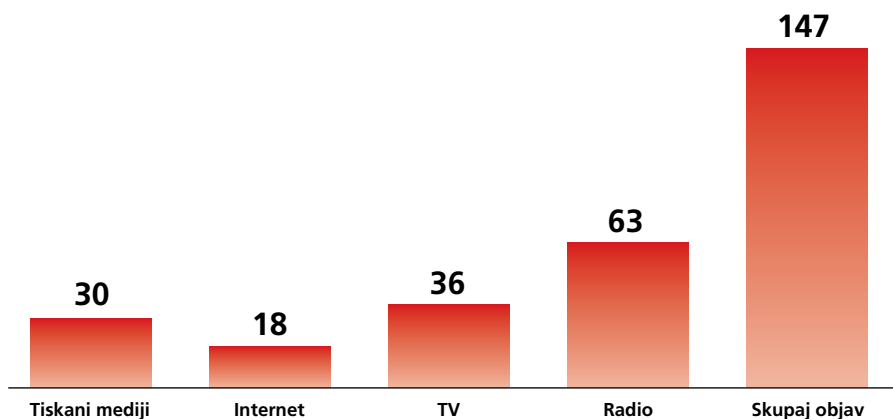
»Do izpada električne energije, ki je prizadelo več kot 60 odstotkov oskrbovalnega območja Elektra Maribor, je prihajalo zaradi mokrega in lepljivega snega. Ta je povzročal trganje vodnikov, izpadanja vodnikov iz izolatorjev, zlome ter porušitve drogov. Kljub temu da so daljnovo-odi in drogovi dimenzionirani v skladu s standardi in predpisi ter imajo določeno predpisano rezervo, je bila teža snega enostavno prevelika,« je vzroke okvar na novinarski konferenci pojasnil predsednik uprave Stanislav Vojsk.

Vzpostavitev ponovne oskrbe z električno energijo po izpadu in okvarah na električnih vodih je natančno opredeljena. Prav tako so tudi postopki izvajanja del zaradi varnosti pri delu zelo natančno opredeljeni in terjajo kup priprav ter ukrepov, koordinacij in komunikacij z različnimi službami. Na novinarski konferenci so predstavniki Elektra Maribor ovrgli nami-

Na novinarski konferenci so prisotni novinarji pozorno spremljali povedano

Število objav glede na vrsto medijev

govanja, da smo se nepravilno in neorganizirano lotili odprave okvar in napak, saj je krizni štab od začetka do konca v celoti koordiniral odpravo okvar v skladu z izdelanim Načrtom zaščite in reševanja.

V neprijetnih in težkih vremenskih razmerah se je skupaj z zunanji izvajalci za

čimprejšnjo vzpostavitev oskrbe z električno energijo prizadetim odjemalcem trudilo več 100 ljudi. Vendar pa napak zaradi obsežnosti okvar in velikosti območja ni bilo mogoče odpraviti hitreje. Predsednik uprave se je vsem našim odjemalcem še enkrat zahvali za njihovo potrpežljivost in razumevanje.

»Omrežje vzdržujemo glede na razpoložljiva sredstva in načrt vzdrževanja. Seveda se med vsemi drogovi najdejo tudi taki, ki bi jih morali menjati pred časom in so povzročili kakšno od okvar,« je razložil Stanislav Vojsk. Opozorili so tudi, da so sredstva, ki so namenjena obnovi in vzdrževanju omrežja, omejena. Ker dobimo sredstva za vzdrževanje preko omrežnin, smo naredili študijo, s katero smo utemeljili, da sredstva ne zadoščajo potrebam in od Javne agencije za energijo RS zahtevali nujnost povišanja omrežnin.

Analiza medijskih objav

Vseh medijskih objav v času izpada električne energije in z novinarske konference je bilo 147.

Mediji so v novicah korektno povzemali sporočila in obvestila za javnost, ki smo jim jih posredovali. Pozitivni so tudi vsi članki, kjer so dodane izjave predstavnikov Elektro Maribor. Negativno ocenjeni članki se nanašajo na izjave župana občine Sveti Jurij ob Ščavnici Antona Slane o neprimeren obveščanju in pomanjkanju komunikacije med Elektrom Maribor ter občino. Te očitke smo na novinarski konferenci tudi utemeljeno ovrgli. Glede na nastali položaj in obseg oškodovanih odjemalcev je negativnih prispevkov zelo malo. Komunikacija z mediji je potekala pravočasno, provokativno, transparentno in odprto.

Odziv medijskih hiš na novinarsko konferenco je bil nadpovprečen. Na novinarski konferenci je bilo prisotnih 12 medijskih hiš, med njimi vse najpomembnejše (Delo, Večer, Žurnal 24, POP TV, TV Slovenija ...) in Slovenska tiskovna agencija (STA), ki novice posreduje večini slovenskih tiskanih ter elektronskih medijev. O novinarski konferenci so poročali tudi mediji, ki neposredno niso bili prisotni na novinarski konferenci, smo jim pa o dogodku poslali sporočilo za medije.

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

↳ Besedilo: **Janez Tement** in **Franč Prelog**

Poročilo klicnega centra

za obdobje od 27. 1. 2009 do 31. 1. 2009

Odjemalci so v času okvar sporočali veliko koristnih informacij o točnih lokacijah in obsegu okvar na SN- in NN-omrežju. Pridobljene informacije o okvarah na SN-omrežju smo takoj posredovali dežurni službi.

Klicni center

Odjemalci so le s težavo razumeli, da po treh dneh še nismo začeli reševati nekaterih okvar na NN- omrežju, predvsem na območju Maribora z okolico, ki je lahko steklo šele po odpravi okvar na SN- omrežju. Smo pa prejeli kar nekaj klicev odjemalcev, ki so ponudili pomoč s traktorji in delovno silo, kar smo sporočili dežurni službi.

Pogrešali smo povratne informacije o izklopih, ki so bili potrebni ob odpravi defektov in kar v normalnih razmerah deluje prek programa ODIZ. Že priklopljeni odjemalci in začasno ponovno izklopljeni so se spet odzvali s sumom na ponovno okvaro. Tudi te okoliščine smo v klicnem centru na upravi in OE dobro obvladovali.

Informacije o tem, koliko sporočil o vidnih okvarah so nam sporočili odjemalci, iz

različice klicnega centra, ki ga trenutno uporabljamo, ni mogoče. Ocenjujemo, da je bilo vsaj 15 odstotkov vseh odgovorjenih klicev, torej najmanj 550 klicev. Nova različica klicnega centra bo to informacijo omogočala v funkcionalnosti Zahtevki.

Pomagali smo si tudi z novo različico klicnega centra, ki testno že deluje s staro različico klicnega centra. Veliko časa v stiku z odjemalci nam je prihranil podatek novega klicnega centra iz SCADE DCV o napajanju/nenapajanju transformatorske postaje za kličočega odjemalca.

Pohvaliti moramo tudi vse referente, ki so se v teh dneh nesebično vključevali v delo klicnega centra in ga tudi, upoštevajoč število klicev in število razpoložljivih delavcev, ki komaj zadošča za normalne razmere, dobro opravili.

Datum	Število vseh klicev	Število odgovorjenih klicev	Število odgovorjenih v %
27. 1.	1.497	552	36,9 %
28. 1.	4.961	1.457	29,4 %
29. 1.	1.971	1.006	51 %
30. 1.	784	555	70,8 %
31. 1.	294	214	72,8 %
Skupaj	9.507	3.784	

Slika prikazuje skupno število klicev v obdobju od 27. 1. do 31. 1. 2009. Zabeleženih je bilo 9507 klicev. Od tega je bilo odgovorjenih 3784 klicev oz. 39,8 % vseh klicev.

» Besedilo: Irena Podgrajšek » Fotografija: arhiv Elektra Maribor

»Prižgi luč«

Pomoč monterjev pri odpravi škode

Konec januarja pogled skozi okno ni pokazal nič dobrega. Moker sneg je naletaval in se prijemal na strehe, ceste in električne žice. Vsako zimo, ko je začel naletavati in ga je bilo več centimetrov, sem pomislila, le kako bodo ta sneg spet zdržale naše »žice«, naši daljnovodi, posebno takrat, ko zemlja ni dovolj zmrznjena.

Zadnja leta se vreme res kar poigrava z nami in ob vsem tem ter kljub vsemogočni tehniki ostajamo nemočni. S snegom ali žledom obdane žice, podrti drevesa na njih, razmočena zemlja in močan veter so dejavniki, ki kot domina sprožijo podiranje in pretrganje električnih vodov. Tako je bilo tudi letos. Snežinke so druga za drugo vztrajno padale iz neba ter elektrogospodarstvu naredile veliko škode.

Zjutraj, ko sem se z avtom peljala v službo in na cesti počasi s kolesi premagovala sprijet sneg, sem si ogledovala gozd – smreke, ki so bile zaradi teže snega upognjene skoraj do tal. Pomislila sem, kako mi je v primerjavi z mojimi sodelavci monterji lepo, ker se peljem na delo v toplo pisarno. Predstavljala sem si, kako so že na odpravi defektov ter do kolen ali pasu gazijo po mokrem snegu – bog ve, po kakšnih grapah in nedosegljivih območjih – ter poskušajo nemogoče. Obnoviti podrte električne napeljave in jih postaviti v prvotno stanje.

Vem! Nikoli še niso zatajili. Jasno kot beli dan mi je bilo, da so se takoj in prav vsi javili na klic dežurnih služb. Prepričana sem, da nihče od njih ni rekel: »Ne, slabo vreme je, ne grem delat, ne grem na teren!« Nasprotno, vedela sem, da so

zunaj, da delajo brez besed, strpno in z veliko volje. Nisem se čudila iskrenemu pogledu in besedam kolega, ki danes sicer dela v pisarni, vendar je po duši še vedno monter. Preprosto je dejal: »Nisem mogel zdržati doma, nemogoče je bilo. Moral sem na teren in pomagati ljudem, to imam v krvi«.

Kako velika je pripadnost podjetju in delu, ki ga elektromonterji dnevno opravljajo, je tudi zgodba enega od onih, ki so bili tisti čas v bolniški. »Ni mogel spati od nemira. Hodil je po kuhinji gor in dol in preklinjal bolniško,« je rekla njegova žena. Venomer je stal pri oknu in nemočno gledal v temo, v smer, kjer so bili daljnovodi in so se njegovi sodelavci maksimalno trudili, da bi ponovno zasvetile luči, se vklopili hladilniki, zaigrali radijski in TV-sprejemniki, da bi se stanovanja ponovno ogrela.

Pri odpravi škode, ki jo je povzročil sneg v zadnjih dneh januarja, so sodelovali vsi monterji podjetja Elektro Maribor, d.d., in drugi. Sektor storitev jih je na teren poslal približno sto. Delali so na hribovitih delih Sladkega Vrha, Šentilja, Kozjaka in Ruš, Kungote, Voličine ... skratka po SV Sloveniji, kjer je bilo največ škode. Snežna odeja je bila visoka od 50 do 100 centimetrov. Žice na tleh, polomljeni drogovi in ležeča drevesa na njih pa na izredno težko dostopnih mestih. Posnetki njihovega dela so pokazali, s kakšnimi nadčloveškimi napori se je uspelo vzpostaviti začasno stanje in v večino gospodinjstev vrniti normalno življenje. Morda bi kdo pomislil, da so bile v teh dneh na preizkušnji njihova zavest, pripadnost in morala. Ne, ni bila, niti za trenutek! Pomagati drug drugemu in takoj oditi na teren, ne glede na to, kje je škoda nastala, to je v njih in deluje kot »klic narave«, ki ga ne moreš zadržati. Enostavno, brez pomisleka nanj odgovoriš in opraviš svojo dolžnost, pravi. »Moraš iti, ni možnosti, da ostaneš doma,« mi je zagotovil eden od njih.

Iz medijev smo izvedeli, da je bila po prvih ocenah škoda ocenjena na več milijonov evrov. Sanacija bo potekala predvidoma nekaj mesecev in še naprej zahtevala veliko nadčloveškega napora. Monterji,

Naši monterji pri delu.

ki nikoli ne pomislijo, da tega dela ne bi opravili, si želijo le prepotrebne okrepitve med svojimi vrstami z mladimi ljudmi. Starostna struktura je visoka, moči pojenjajo, potreben je prenos znanja.

Upam, da bodo njihove želje naletele na posluš pri odgovornih in da bodo zaposlili mlade ter delovne sodelavce, ki se bodo prav tako kot oni voljni odzvati »klicu narave« oz. klicu na odpravo defektov.

Epilog

Kako lepo je, ko v črni temi zasveti žarnica, napolni prostor s prijetno rumeno svetlobo in napodi mrak in temo iz prostorov, ve vsakdo. Da se lahko to zgodi po »svetlobnem mrku«, je potrebno več stvari, vendar je le človek s svojim znanjem in voljo tisti, ki ima v rokah vse niti, da luč zasveti.

Pri nas doma je stara mama, ki je prihajala iz Sovjaka, po »redukciji toka« vedno rekla: »Irena, prižgi šalter in potli vujžgi luč, ELEKTRIKA JE PRIŠLA. Pa vgasni tiste žarnice, ki po nepotrebnem gorijo. Šparaj, elektrika je draga!« In tako sem naredila.

Hvala vsem elektromonterjem našega podjetja in vsem drugim za delo, ki so ga opravili v teh dneh po nastali škodi. Brez njih bi ostali dobesedno v temi in večina od nas v mrzlih stanovanjih.

» Besedilo: **Bojan Mesarič, Bernarda Kos** » Fotografija: **Bojan Mesarič**

Zima je prišla in tako je zapela, da je mnogim elektriko vzela

Konec februarja je zaznamovalo obilno sneženje, ki je prizadelo celotno Slovenijo. Sneg je za več dni otežil življenje ljudi, ki so ostali tudi brez elektrike. Tako je v torek, 27. 1. 2009, najprej deževalo, kmalu pa začelo tudi snežiti.

Proti večeru je postal sneg južni in se je začel nalagati na električne vode in na drevesa, ki so se šibili pod preveliko težo bremena. Izpadati so začeli srednjenapetostni in nizkonapetostni vodi. Trgali so se vodniki in lomili drogovi. Napake so se vrstile. Do srede zjutraj je veliko naših odjemalcev ostalo brez energije. Odziv zaposlenih je bil takojšen in celovit. Vsi električarji smo se vključili v odpravo posledic sneženja in se odpravili na teren. Veliko nas je bilo vso noč na terenu in svoje požrtvovalno delo smo nadaljevali še naslednji delovni dan, in to v skoraj nemogočih razmerah. Da smo lahko prišli do strank, smo se prebijali skozi snežne zamete. Sneg je ponekod segal tudi do pasu. Postavljanje drogov je bilo skoraj nemogoče. Prav srhljivo je bilo ponoči, ko se je slišalo pokanje dreves in drogov. Za odpravo defektov so bile nemalokrat potrebne žonglerske sposobnosti. Sodelavec je pripovedoval, da se je žica na daljnovodu zaradi neenakomerne teže snega povesila in staknila s spodnjo. Z dobro usmerjenimi kepami je žico osvobodil teže bremena in s tem je bil defekt odpravljen. Reševanje defektov je potekalo tri dni od jutra do večera, dežurni so delali tudi ponoči. Na izjemno visoki požrtvovalni in vzajemno sodelovalni ravni je potekala pomoč tudi med enotami. Na pomoč so priskočili tudi kolegi iz Elektra Celje.

Zavedamo se, da smo dali vse od sebe in še več. Tudi naše družine so večdnevno

Pretrgani vodniki na 20-kV daljnovodu

Težko dostopni tereni so povzročali veliko preglavic

» Besedilo: **Alojz Lešnik, Mihaela Šnuderl** » Fotografija: **Mihaela Šnuderl**

Dispečerji

odsotnost sprejele z razumevanjem in empatijo do našega dela.

Nekaj naših odjemalcev je v teh izrednih razmerah kljub vloženemu trudu ostalo brez energije tudi dlje časa. Zato upamo, da bo vsaj ena pozitivna posledica električnega mrka – povečana nataliteta slovenskega naroda.

Območje, ki ga prikazujejo fotografije, je iz Cirkulan in Zavrča v Halozah, ki spada ta pod enoto Ptuj.

Pretrgane žice

Vod se je zapletev v krošnjo

Sneg ni in ni hotel pasti z vodnikov

V tokratni številki smo malce poklepetali s tistimi sodelavci v našem podjetju, ki nimajo »običajnega delavnika«. Delajo ponoči, konec tedna, popoldne, ob praznikih ... Ob havarijah in defektih so poleg monterjev in drugih sodelavcev tudi oni nepogrešljivi člen pri reševanju nastalih nepredvidenih sprememb.

Delo dispečerjev poteka v turnusu; v turnusu delata po dva dispečerja. Tak turnus traja osem dni, v katerih delajo dve dnevni in dve nočni službi po 12 ur, in to v prostoru, v katerega ne more vsak. Če se ti posreči priti čez dvojna vrata, se znajdeš v velikem prostoru, polnem zaslonov, tipkovnic, telefonov, tiskalnikov ... v CENTRU (uradno v DCV-ju), kot mu radi rečemo.

Osnovna naloga dispečerja je v čim krajšem možnem času vzpostaviti stanje pred spremembo na omrežju, ki jo dobijo javljeno v center. Dokler so te spremembe v manjšem obsegu, so tudi odprave kratkotrajne, v primeru večjega števila in tudi obsega sprememb pa se tudi število ukrepov dispečerja bliskovito poveča. O havariji pa govorimo, ko je to povečanje enormno in običajno spremljano tudi z zelo slabimi vremenskimi razmerami (prvi sneg, večje nevihte z udari strele ipd.), brez napetosti so večja območja, okvare so obsežne in njihova odprava zahteva več materiala, večjo angažiranost, dežurnega v centru, dežurne na terenu ... Dispečerji namenjajo veliko pozornost varstvu pri delu in tudi varstvu okolja. Tako stanje, ko »dispečer nič ne dela«, pa je po njihovem mnenju najboljšje za podjetje, saj pomeni, da so vse naprave v redu in da imajo vsi naši odjemalci napetost.

V času, ko dobava električne energije ni motena, dispečerji skrbijo za svoje usposabljanje, obnavljajo znanja, ki so potrebna za vodenje distribucijskega elektroenergetskega sistema ter po potrebi izdelujejo razna poročila in analize o dogodkih.

Pri planskih delih je vloga dispečerja natančno določena. Omrežje, ki ga nadzira, pa ni vedno BP (tj. brez posebnosti) in v trenutku kakršne koli spremembe se iz opazovalca spremeni v DISPEČERJA. V najkrajšem možnem času bo analiziral spremembo in ukrepal v smislu navodil, ki so za trenutno spremembo predpisane. V pomoč mu bodo delovne izkušnje, seznanjenost z napravami in opremo, analize takih ali podobnih okoliščin, praksa, ki jo ima za seboj, pa tudi pomoč sodelavca, tako v DCV-ju kot tudi tistega na terenu. Zaradi specifičnosti svojega dela morajo dispečerji vsakih pet let pred državno komisijo dokazati oz. opraviti izpit – usposobljenost za opravljanje svojega dela.

Naprave in omrežje se nenehno povečujejo, kakovost in nemotena oskrba z električno energijo sta stalnici, odprt trg in kontinuirano izobraževanje pa ob povečevanju odgovornosti za njihovo delo kljub podpori enega najsodobnejših centrov zahteva tudi primerno usposobljenost, natančnost, skrbnost in na koncu koncev tudi plačilo.

Za tiste, ki jih ne poznate, naši dispečerji so: **Ivan Benec, Jože Colnarič, Bojan Cvetko, Miroslav Govedič, Miran Koban, Alojz Lešnik, Marjan Markež, Bogdan Mešiček, Robert Novak, Taras Rojko**, njihov vodja je **Franc Vampl**.

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

Z leve: Franc Vampl, Miroslav Govedič, Bogdan Mešiček, Marjan Markež, Robert Novak (spredaj), Alojz Lešnik, Jože Colnarič (spredaj), Ivan Benec, Taras Rojko (spredaj), Miran Koban, Bojan Cvetko

Sami so o svojem delu in o tem, kaj pomeni biti dispečer, povedali naslednje:

Ivan Benec

Dispečer sem od leta 1978. Biti dispečer je način življenja in kljub vsem tem letom je to še vedno zame. Še vedno je izziv. To delo z veseljem opravljam. Čez dve leti grem v pokoj in DCV bom pogrešal.

Jože Colnarič

Bil sem v skupini za odklopnike. Ker sem želel delo na terenu zamenjati za »pisarniško«, sem prišel v DCV, kjer pa je delo vse prej kot pisarniško. Na tem delovnem mestu se prepletajo vsa dela in znanja, ki so prisotna v distribuciji.

Bojan Cvetko

Delo v DCV opravljam od leta 2002. Raznovrstnost dela in vsakdanje soočanje z novimi izzivi daje delu v DCV posebno zadovoljstvo.

Miroslav Govedič

Svoje delo kot dispečer v DCV opravljam od leta 2004. V službi me veseli raznovrstnost dela.

Miran Koban

Delo v DCV opravljam od leta 2003. Delo v centru vodenja je zelo zanimivo, pridobil sem si veliko izkušenj in spoznal veliko ljudi.

Alojz Lešnik

Tehnologija se zelo hitro spreminja, vendar je pri našem delu še vedno človek tisti, ki sprejme končno odločitev in tudi odgovornost zanjo. Zadnje pa je premalopouštevano. Menim, da pogovor »Ko vse odpove, je tu še vedno DCV« drži.

Marjan Markež

V DCV sem prišel iz SE Gradnje Maribor. Delo, ki ga opravljam, je zahtevno in dinamično. Izkušnje iz prejšnjega delovnega mesta in šola mi veliko pomagata.

Bogdan Mešiček

Način dela v DCV mi je postal način življenja. Stresne okoliščine, adrenalin in vsakodnevni izzivi pri delu so me utrdili ter pozitivno spremenili mojo samopodobo.

Robert Novak

V DCV sem prišel, ko še ni bilo govora o tem, kjer smo danes. Delo v turnusu in zato veliko prostega časa mi odgovarja. Treba bi bilo le razmisliti o tem, kako dolgo se lahko tako delo opravlja.

Taras Rojko

Delo v DCV opravljam od leta 2004. Všeč so mi koordinacija, daljinsko reševanje napak v EES in rokovanje s sodobno tehnologijo.

DCV Elektro Maribor

Odjemalci postajajo s tehničnim razvojem čedalje zahtevnejši pri zagotavljanju nemotene dobave električne energije. Pomembnost in zahtevnost delovnih procesov ter vse večja računalniška opremljenost zahtevajo od dobavitelja kakovostno in časovno neodvisno ter neprekinjeno dobavo električne energije.

Pomembnost obratovanja oziroma neprekinjenega zagotavljanja električne energije odjemalcem je danes osnovno izhodišče. Če pride do prekinitev ali izpadov, naj bodo le-ti čim krajši. Seveda tako izhodišče zahteva neke naprave in ustrezno opremljenost elektroenergetskih naprav v smislu vodenja, krmiljenja in nadzora naprav SN-mreže.

V distribuciji imamo zaradi različnih razlogov pogoste izpade izvodov v RTP. Večinoma so vzroki posledica slabih vremenskih razmer in planskih izklopov zaradi vzdrževanja zastarane mreže.

Obratovalna sposobnost 110-kV daljnovodov je zelo velika in ima razmeroma malo ali skoraj nič izpadov ali izklopov, medtem ko je 20-kV mreža daljnovodov večkrat v izpadu oz. izklopu.

Razvoj DCV

- Začetki DCV ELEKTRA MARIBOR segajo v leto 1969. Takrat je bila nameščena prva naprava, ki se je dala daljinsko nadzirati, in sicer v razdelilni transformatorski postaji STUDENCI.

Območje SV Slovenije, ki jo nadzira DCV Elektro Maribor

- Deset let pozneje so zgradili novo SINOPTIČNO PLOŠČO, s katero se je dalo solidno delati, saj je bila geografsko precej dodelana.
- Med letoma 1979 in 1988 smo iz DCV daljinsko vodili že kar 13 razdelilnih transformatorskih postaj. Danes je tudi zanesljivost obratovanja iz DCV večja, zato smo začeli opuščati posadke v razdelilnih transformacijskih postajah.
- V devetdesetih letih je tehnika na področju vodenja prinesla nove rešitve, in sicer uporabo računalnikov in teleinformacijsko tehniko SCADA.
- Zaradi širjenja elektrogospodarskega trga so se pojavile nove zahteve za vodenje obratovanja in upravljanje elektroenergetskega omrežja, zato smo se leta 1996 odločili za posodobitev DCV ELEKTRA MARIBOR.

DCV danes

Danes DCV ELEKTRA MARIBOR daljinsko vodi celotno severovzhodno SLOVENIJO. To so:

- 21 RTP-jev 110 kV/20kV in 10kV iz različnih območnih enot,
- 106 daljinsko vodenih stojnih mest v sredjenapetostnem 20-kV omrežju,
- 17 težiščnih transformatorskih postaj.

V območje, ki ga nadzira DCV spadajo (slika zgoraj):

0.OE MB z okolico	11 RTP
1.OE Slovenska Bistrica	3 RTP
2.OE Gornja Radgona	2 RTP
3.OE Murska Sobota	3 RTP
4.OE Ptuj	2 RTP

DCV Maribor daljinsko vodi tudi sredjenapetostno mrežo 10 kV, 20 kV in 35 kV. Daljinsko vodeni ločilni odklopniki niso fizično povezani z vodi, ampak prek radijske veze. Zato je večkrat kateri daljinsko vodeni ločilni odklopnik okrnjen in se ga ne da daljinsko krmiliti, saj je radijska veza nezanesljiva in večkrat motena že zaradi vremena. Stanja drugih ločilnikov in ločil-

DCV Elektro Maribor

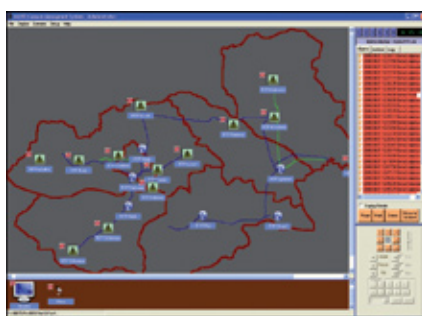
nih odklopnikov je treba ročno vnašati v SN-mrežo. Zaradi razvidnosti obratovalnega stanja je treba ročno vnesti vse manipulacije oz. preklopitve ob okvarah in spremembe napajalnih obratovalnih stanj ob planskih delih.

Videonadzor v DCV

Že ob obnovi DCV se je porodila zamisel po dodatnem nadzoru posameznih objektov v razdelilnih transformatorskih postajah (RTP-jih) s sistemom videonadzora, vključno s sistemom javljanja vloma. Danes v DCV izvajamo videonadzor in protivlomni nadzor, ki pokrivata zunanje 110-kV stikališče, notranje 20-kV stikališče, vhode v objekt, telekomandni prostor ter okolico objekta.

Klicni center v DCV

Delo klicnega centra opravljamo od 16. do 7. ure naslednjega dne, vse sobote, nedelje in praznike (torej vse dela proste dneve). V tem času opravljamo delo, ki ga med delovnikom v dopoldanskem

Uporabniško okno z razporeditvijo objektov v SV Sloveniji

času opravljata dva operaterja v klicnem centru (uprava) in šest ljudi na območnih enotah. Pri sprejemu klicev strank moramo vse podatke strank uskladiti z bazo podatkov v klicnem centru in jo korigirati z obstoječimi podatki strank iz telefonskega imenika. Obdelane podatke posredujemo dežurnim službam na OE, ob večjih defektih oz. havarijah pa tudi območnim centrom za obveščanje.

Specifičnost naše službe je tudi v tem, da ob večjih izpadih in havarijah zaradi vre-

Uporabniško okno z razporeditvijo objektov v SV Sloveniji

menjskih vplivov in okvar nastajajo izredno stresni položaji. V teh okoliščinah se obseg dela izjemno poveča in terja izredno strokovno ter psihofizično sposobnost za njihovo obvladovanje.

Pogovarjali smo se z Jurijem Tretjakom in Miroslavom Pečovnikom

Leto 2009 nam že nekaj časa prinaša nove izzive. O ciljih, izzivih, nalogah in drugih zanimivih stvareh smo se pogovarjali s predsednikom sindikata Jurijem Tretjakom ter predsednikom sveta delavcev Miroslavom Pečovnikom.

Gospod Tretjak, sodelavci so vam decembra izkazali podporo in vam podaljšali mandat predsednika sindikata. Kaj mislite, katere so tiste vaše lastnosti, ki jih ljudje cenijo in zaradi katerih v vas vidijo dobrega predstavnika njihovih interesov? Najboljši odgovor na zadnji del vprašanja bi skoraj morali dati tisti, ki so mi zaupali še en mandat in me izvolili za naslednje obdobje za predsednika sindikata. Članice in člani so vedno bili ter bodo edini najbolj poklicani, da dajejo ocene in temu primerno nagradijo svoje zaupnike ali pa jim povedo, da je tu še nekdo drug, ki bi bil morda bolj primeren za zastopanje delavskih interesov.

Veste, pri takem delu, kot je biti sindikalni zaupnik ali biti predsednik sindikata družbe, je treba nemalokrat pred seboj imeti kar se da odprte skoraj vse možnosti, ko se odpira problematika in se polaga na mizo za pogajanja. Skoraj nikoli se o problematiki ne pogovarjam kar tako na pamet, že pred debatami želim pridobiti maksimalno argumentirane posamezne segmente vsebine tematike, da zadeve lahko stečejo.

S tako pripravljenim ozadjem in seveda širšim mnenjem ter stvarno postavljenimi zahtevam je treba biti kar precej odločen in seveda maksimalno prepričan v delo ter poslanstvo, ki ga sindikalist opravlja. Pri lastnostih, o katerih se pogovarjava, ne gre za eno ali dve, ampak se take lastnosti, na primer, doslednost, odloč-

nost, argumentiranost, prepričljivost, verbalne sposobnosti in mogoče še kaj, združujejo ali pa zlivajo v skupno sliko, ki pač odseva tako kot pač odseva. Vedno imam pred očmi interes zaposlenih, saj me na koncu koncev člani za to tudi izvolijo. Povedati moram, da sem kot predstavnik zaposlenih na tej funkciji ponosen in vesel, da lahko vsak še tako majhen uspeh delim s svojimi sodelavci. Čeprav imajo člani tudi take želje in zahteve, ki se resnično ne dajo izpeljati ali pa v posamezne zahteve sindikat enostavno nima pravice posegati.

Gospod Pečovnik, predsednik sveta delavcev ste že dve leti in pol let. Katere naloge, cilje in načrte ste si v svetu delavcev zadali za letos?

Ključna oziroma večja naloga je, da bo odbor sveta delavcev za nagrajevanje sodeloval pri oblikovanju spremembe nagrajevanja delovne uspešnosti v podjetju, ki je sprejet v sklopu Pravilnika o nagrajevanju delovne uspešnosti. Pri oblikovanju sprememb bomo aktivno sodelovali s sindikatom. Pomembni nalogi, ki smo si ju zadali, pa sta tudi, da komisija za počitnikovanje, ki bo sestavljena iz več struktur v podjetju, tako finančne službe kot tudi marketinga, pripravi marketinški pristop do naših počitniških kapacitet, kar pomeni, da bomo poskusili zapolniti naše kapacitete v mrtvem delu. Odbor za varnost in zdravje pri delu bo oblikoval spremembo Pravilnika za medicinsko načrtovanje aktivni oddih v podjetju, ki je že precej star in ga je treba urediti glede na današnje razmere. Čez vse leto pa bomo tudi pomagali upravi pri pomembnejših odločitvah v podjetju. Še aktivneje se bomo povezovali tudi s sindikatom, saj je to v teh časih ena pomembnejših nalog.

Katere naloge, cilje in načrte ste si v sindikatu zadali za letos, gospod Tretjak?

Predvsem mi je cilj obdržati raven dogovorjenih pravic in dolžnosti za zaposlene v naši družbi na tej ravni, kot trenutno so, seveda s predpostavko, da osnova sedanjega stanja ostane trdno zasidrana v našem vsakdanjiku. Vzporedno s tem pa si bom seveda prizadeval za še boljši materialni in socialni položaj zaposlenih skozi dopolnitve in nadgradnjo podje-

tniške kolektivne pogodbe – PKP – Elektro Maribor, d.d. Dopolnitve seveda so potrebne, kar pomeni, da bo treba nekatere člene dopolniti tako po vsebini kot tudi s tarifnim delom. Torej delom PKP, ki določa način in izplačilo posameznih segmentov v sklopu opravljenega dela. Gre torej za nagrajevanje in temu ustrezno višjo stopnjo dviga plač, o čemer smo se dogovorili in kar podpisali v 5. členu aneksa št. 5 h PKP naše družbe.

Prav tako si želim – osebno in seveda kot sindikat – vplivati in sodelovati pri reorganizaciji distribucijskih družb, ki se pripravljajo v energetiki. Lastniki želijo popraviti kar nekaj nejasnih razmerij in vsebinskih nasprotij glede prejšnjih reorganizacij ter razdruževanj, ustanavljanj novih družb v sistemu in tako naprej. Prek naših organov v SDE Slovenije, kot so Koordinacija distribucijskih družb, Konferenca elektrogospodarstva, Predsedstvo SDE Slovenije in predvsem ESOE (ekonomsko-socialni odbor za energetiko, op. p.), pa zahtevamo in nam tudi uspeva, da smo soustvarjelec naše lastne prihodnosti v energetskega prostora Slovenije.

Letošnje leto bo izjemno zahtevno zaradi predvidenih sprememb v energetiki, težko zaradi gospodarske krize nasploh in posledično se temu primerno odražajo tudi finančni položaj zaposlenih, njihove oziroma naše plače, zaostranje plač, padec kupne moči in podobno.

Na katerem področju ste še posebno dejavni in želite, da se čim prej uredi?

Jurij Tretjak: Mislim, da so eno od zelo pomembnih področij medsebojni odnosi, za katere bi si želel, da bi bili resnično na veliko višji ravni. Interes kapitala in lastniške zaslupljenosti po ustvarjanju čim večjega dobička in čim hitrejšem ter kakovostnem delu so povsem zanemarile delavca, človeka, ki ima prav tako dušo, telo in srce, v katerem še vedno bije velika mera pripadnosti do družbe ter do odnosa do dela.

Želel bi, da se dosledno izvajajo dogovori in da ne bi po nepotrebnem izgubljal energije za obravnavo tistih vprašanj, ki so načeloma že dogovorjena. Gre samo za izvajanje in da se vsak partner drži tega, za kar je dal svoj podpis

Jurij Tretjak

ki dogovoru. Pri takem načinu dela so odveč stresni trenutki, merjenje moči, kazanje mišic in drugega.

Zelo pomembno področje je plačna politika tako v družbi kot v energetiki, kjer pa na žalost zasedamo zadnje položaje po prejemkih in smo med prvimi po opravljenem delu, investicijah ter vloženih sredstev v energetske objekte.

Komisija za spremljanje in izvajanje plačne politike pri SDE in s podatki, ki jih imamo v našem sindikatu v družbi, pripravlja materiale na osnovi katerih si želim v zelo kratkem času skupnega dogovora z upravo za izboljšanje materialnega položaja. Tudi nam zaposlenim je jasno, da za vsako delo, ki ga opravimo, zahtevamo plačilo kot menedžerji in drugi na vodstvenih funkcijah. Nisem še slišal, da bi direktorji in drugi, ki so neko delo pač opravili, namesto dobrega plačila lahko koristili proste ure, ker je to ceneje.

Miroslav Pečovnik: Kot sem že omenil, je prva naloga v letošnjem delu sodelovanje pri oblikovanju nagrajevanja v podjetju, saj smo v prejšnjih letih prav na tem področju zaznali težave, ki pa jih nameravamo letos prioriteto reševati. Na zadnji seji sveta delavcev smo izpostavili problem dežurstev, ki jih prav tako želimo rešiti to leto. Z odborom za varnost in zdravje pri delu pa smo za upravo pripravili predloge ter rešitve problematike dežurne službe.

Kako bi ocenili sodelovanje z upravo podjetja?

Jurij Tretjak: Ne glede na relativno urejene medsebojne in partnerske odnose z upravo sem

Miroslav Pečovnik

delo in zahteve članstva ter izvršnega odbora sindikata v naši družbi postavil na prvo mesto.

To pomeni, da sem zelo kritičen do anomalij, do nespoštovanja dogovorjenega, skratka do tistih vsebin, ki niso v kontekstu dogovorjenega ali pa kažejo na potrebo po zniževanju pravic. Sem realist in rad priznam, da me usklajeni dogovori veselijo. Zato uporabim včasih tudi pohvalne besede. Bilo je obdobje nekega mrtvega teka, ki pa je preseženo. Z upravo smo se dogovorili, da bomo imeli informativne sestanke dvakrat na mesec. Uprava bo dobila informacije s strani sindikata o težavah, hkrati pa pričakujemo tudi informacije od njih. Veseli me, da smo našli skupni imenovalac in da stojimo na isti poti.

Miroslav Pečovnik: V celoti ocenjujem sodelovanje z upravo kot korektno in na pravi soupravljaljski ravni. Na vseh področjih se seveda ne moremo strinjati, kar pa je povsem normalno. Na sejah zato iščemo rešitve in skupno pot za reševanje problemov.

Glede na to, da je vaše delo precej stresno, kako se sproščate?

Jurij Tretjak: Vsak posameznik mora najti zase nekaj, kar ga razbremeni, sprost. Ne bi rekel, da je moje delo zelo stresno. Pride pa včasih do trenutka, ko imaš enostavno več različnih zadev odprtih in moraš osnovno organizacijo dela, ki so jo začrtali, porušiti. To je tisto, kar nas – tako mislim – dela živčne. Sam se v toplih mesecih sproščam tako, da skoraj vsak dan peščim na Pohorje. Najraje se vzpenjam po poseki, ki je zaradi svoje strmosti manj zanimiva za pohodnike in tako v miru in tišini sprostim svoje misli. Je

pa še ena stvar, ki je nisem še nikoli poudaril. Svoje misli in ideje že skoraj dve leti zapisujem. Želim si napisati kratko knjigo o mislih, ki so vsakdanje, ljudje pa o njih morda ne govorijo. Imam tudi dva sinova, s katerima z veseljem preživljam svoj prosti čas.

Miroslav Pečovnik: Mislim, da vsi, ki me poznajo, vedo, da sem še vedno – kolikor mi pač dopušča zdravje – aktiven športnik na različnih področjih: smučam, igram odbojko, ukvarjam se s tekom na smučeh, in da si športom polnim baterije za službene obveznosti, ki me čakajo.

Želite še kaj sporočiti sodelavcem?

Jurij Tretjak: Moja velika želja je in kar vidim, da v našem podjetju manjka, je, da bi se zaposleni aktivneje vključevali v življenje podjetja. Trudimo se, da bi pritegnili pozornost delavcev, da bi tudi oni soustvarjali politiko podjetja. Mislim pa, da to zanimanje manjka. Ljudje reagirajo šele ob bolj radikalnih spremembah, kar pa se meni kot sindikalistu zdi prepozno. Želim si, da bi bilo predlogov zaposlenih še več, da bi razmišljali o še boljših delovnih pogojih.

Miroslav Pečovnik: Vodilo vseh nas v teh časih, ki prihajajo, naj bo povezanost, enotnost in skupno reševanje težav, s katerimi se srečujemo. Kriza se za enkrat našega podjetja še ni dotaknila, prepričan pa sem, da se nas ne bo popolnoma izognila. Zato sta povezanost in sodelovanje vseh delavcev v teh časih še kako pomembna.

» Besedilo: uredništvo Infotoka

Višje cene in poračun električne energije

Račun za električno energijo za gospodinjstva, ki jim električno energijo dobavlja Elektro Maribor, se je s 1. februarjem 2009 v povprečju zvišal za nekaj manj kot 10 odstotkov.

Nadzorni svet Elektra Maribor, d.d., je na seji 22. 12. 2008 potrdil pogodbe za nakup električne energije za gospodinske odjemalce. Elektro Maribor je v pogajanjih za nakup električne energije uspel pridobiti razmeroma ugodne cene v primerjavi s trenutnimi tržnimi, vendar so te kljub temu višje, kot so bile v letu 2008. Zato se nismo mogli izogniti povišanju cen za gospodinske odjemalce.

Z januarjem se v skladu z Energetskim zakonom obračunavata in na računih ločeno prikazujeta dve novi postavki. Gre za dva prispevka, ki ju določa država in nadomeščata dodatek k omrežnini za pokrivanje obveznega odkupa električne

energije od kvalificiranih proizvajalcev in obvezni odkup električne energije za odkup od proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva.

Ta prispevka sta:

- prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov (določa Vlada RS); obračunava se na podlagi 64. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, in 70/08), in
- prispevek za zagotavljanje zanesljive oskrbe z uporabo domačih virov primarne energije za proizvodnjo električne energije (določa Vlada RS); obračunava se na podlagi 15. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, in 70/08).

Obračun in poračun električne energije

Mesečni račun za predvideno dobavo električne energije (obrok) je izdelan na podlagi povprečne porabe predhodnega obračunskega obdobja ali predvidene/ocenjene porabe (kadar porabo posredu-

je odjemalec) in veljavne cene električne energije na dan izdelave računa. Na koncu obračunskega obdobja so med letom zaračunani zneski upoštevani v poračunu za dobavljeno električno energijo.

Obračun električne energije za gospodinske odjemalce je letni ali mesečni. Mesečni je možen, če je za merilno mesto omogočen daljinski prenos merilnih podatkov. Večina gospodinjstev ima letni način obračuna, kar pomeni, da gospodinjstvo med letom prejema mesečne račune za predvideno porabo električne energije, enkrat letno pa se na osnovi stanja števca opravi poračun dobavljene električne energije. V poračunu so upoštevane cene, ki so veljale v posameznih obdobjih poračuna (poračun se ne izvrši po trenutni ceni).

Gospodinjstva na letnem obračunu, ki želijo mesečni račun po dejanski porabi, lahko prek spletne aplikacije eStoritve brezplačno oddajajo številna stanja za obračun ali pa izvedejo prijavo na nekontaktni način obračuna. Številna stanja lahko sporočijo od 1. do 15. v mesecu. Na osnovi tega Elektro Maribor izdela in pošlje obračun električne energije.

» Besedilo: uredništvo Infotoka » Fotografija: arhiv Elektra Maribor

Akcija odpiranja trajnikov

V Elektro Maribor se trudimo, da svojim odjemalcem ponudimo nove storitve in ugodnosti.

Tako smo pripravili akcijo odpiranja trajnikov z nagrajevanjem, ki traja do vključno 30. aprila 2009.

Da ne bo treba skrbeti za nakazila in spremljati rokov plačil, ponujamo udobno poslovanje z bančnimi trajniki (neposredna obremenitev). Tak način plačevanja pomeni prihranek časa, denarja, odvečnega dela z dokumenti in s tem

povezanimi morebitnimi dodatnimi stroški. Banka bo na podlagi pooblastila ob dnevu zapadlosti bremenila vaš osebni račun.

Ob prehodu na tovrstno poslovanje vas **nagradimo s tremi varčnimi sijalkami**. Oglasite se na najbližji enoti in podpišite pooblastilo. Za drugo poskrbimo mi!

» Besedilo: **dr. Rok Rupnik**

Prenova informacijskega sistema

Po elektro-distribucijskih podjetjih (EDP) že dlje časa krožijo govorice o prenovi, sam potek prenove pa je zavrt v meglo, nemalo pa je tudi namigovanj, da prenova stoji.

Prenove informacijskih sistemov obravnavamo kot zelo kompleksne projekte ali celo kot programe projektov, velikokrat pa jih primerjamo z obnovo gradbenih objektov, npr. hiš. V primeru prenove informacijskega sistema na EDP (IIS) gre za prenovu, ki se lahko primerja s popolno prenovu hiše, od temeljev navzgor.

Za integrirani informacijski sistem, ki bo rezultat prenove IIS, je bila izbrana kratica »eIS« z namenom nazornega nakazovanja sodobne nadgradnje obstoječega sistema, kjer črka »e« hkrati simbolizira sistem, ki bo podpiral »elektronsko poslovanje« ter sistem, ki ga bodo uporabljala »elektro-distribucijska podjetja«.

Prenova IIS

Prenova IIS se je začela že v začetku leta 2008, vendar za končnega uporabnika vidnih rezultatov še ni. Zaradi kompleksnosti prenove bi bilo namreč nespametno začeti graditi eIS brez temeljitih priprav na prenovu in brez ustreznega predhodnega načrtovanja. Postaviti je bilo namreč treba dobre temelje, na katerih bo eIS stabilen, učinkovit in prilagodljiv.

Prenovljeni informacijski sistem eIS bodo odlikovali pregledni in preprosti uporabniški vmesniki, s pomočjo najsodobnejših informacijskih tehnologij pa bodo kar se da poenostavljeni in optimizirani tudi poslovni procesi. Trend sodobnih informacijskih tehnologij je namreč usmerjen v optimizacijo in lajšanje dela uporabnikov informacijskih sistemov.

Trajanje prenove IIS je odvisno od dogovora o obsegu prenove, ki ga bodo EDP sprejela februarja. Obseg prenove bo

določal, kateri sklopi IIS se bodo prenovili in v kakšnem obsegu. Na podlagi tega dogovora bo podana ocena o času trajanja prenove IIS. Vsekakor pa lahko zaposleni na EDP prve rezultate pričakujejo že letos. Tako bo letos na začetku jeseni na voljo aplikacija, ki podpira poslovni proces zamenjave dobavitelja. Od skupnih entitet bodo najprej prenovljeni Poslovni partner in naslovni podatki ter Merilno mesto in merilno krmilne naprave. Več novic o poteku prenove boste lahko prebrali v naslednjih številkah Infotoka in na intranetnem portalu.

Program projektov prenove

Po definiciji je projekt enkratna, navadno zahtevna in kompleksna skupina nalog (dejavnosti), ki morajo biti končane v določenem času, doseči mora vnaprej določene in morebitne pozneje odkrite cilje ter upoštevati vse podane in pozneje odkrite omejitve.

Prenova IIS je zaradi svojega obsega in kompleksnosti zasnovana kot program projektov. Program projektov je skupina projektov, ki se medsebojno dopolnjujejo ter vodijo k skupnemu cilju. V primeru prenove je skupni cilj prenova IIS.

Med prenovu se bo uporabljal izraz »razvojni projekt« za tiste projekte, katerih cilj bodo končnim uporabnikom vidne uporabniške aplikacije. V programu projektov je namreč nemalo projektov, katerih cilji niso uporabniške aplikacije. Kot že omenjeno, se je prenova IIS že začela, torej nekateri projekti programa projektov prenove že aktivno tečejo. Razvojni projekti so za zaposlene pomembni zato, ker bodo prek internih delovnih skupin in prek uporabniških delovnih skupin v okviru teh projektov sodelovali. Pomembni pa so tudi zato, ker bodo končni rezultati teh projektov aplikacije, ki jih bodo zaposleni uporabljali pri svojem delu.

Uporabniške delovne skupine

Za vsak projekt prenove se oblikuje vsaj ena uporabniška delovna skupina (UDS), katere člani so zastopniki EDP pri projek-

tu. Naloge UDS so predvsem posredovanje med EDP usklajenih uporabniških zahtev projektnim vodjem, zaščita interesov uporabnikov, za katerih poslovno področje je pristojna in kompetentna, ter nadzorovanje izpolnjevanja posredovanih uporabniških zahtev v okviru projekta.

Poslovni procesi

Poslovni proces opredeljujemo kot tako sestavo logično med seboj povezanih izvajalskih in nadzornih dejavnosti, katerih izid je načrtovani izdelek ali storitev.

Pogled z vidika poslovnih procesov spreminja tradicionalni pogled na poslovanje podjetja. V središču pozornosti tako niso več hierarhija in poslovne funkcije, temveč pot odločitev in dejavnosti, ki potekajo po različnih organizacijskih ravneh ter prečkajo različna funkcionalna področja in katerih izid je izdelek ali storitev.

Ključni cilji prenove poslovnih procesov so poenostavitev poslovnih procesov, skrajševanje poslovnega cikla, dvigovanje dodane vrednosti in zmanjševanje stroškov izvajanja poslovnih procesov.

Vsi poslovni procesi imajo na voljo skupne, torej omejene vire v podjetju. Zato med njimi nenehno poteka usklajevanje in iskanje optimalnega delovanja celotnega podjetja. Od tod izvira potreba po nenehnem izboljševanju poslovnih procesov, kar zahteva od informacijskega sistema bistveno krajši odzivni čas na spremembe, kot ga ima obstoječi IIS. Prenovljeni eIS bo ustrezal tem pričakovanjem in tako zagotovil konkurenčno prednost EDP.

Informacije o prenovi

V sklopu informiranja bo v kratkem na intranetnem (SharePoint) portalu objavljen seznam pogostih vprašanj in odgovorov (FAQ), v katerem bo podana večina odgovorov v zvezi s prenovu IIS.

Vprašanja, vezana na prenovu, ki jih ne boste zasledili na portalu, pa lahko zastavite po elektronski pošti na naslov »prenova.is@elektro-maribor.si«.

Predstavitev sodelavca – Štefan Lebar

Štefan Lebar je v našem podjetju zaposlen že 35 let. Poznamo ga kot zanesljivega in vestnega delavca. Zanimajo ga novosti na področju tehnike in elektro stroke. V prostem času se ukvarja z radioamaterstvom in v tej smeri se navdušuje predvsem za konstruktorstvo, sestavljanje elektronskih sklopov in vezij.

Poseben izziv mu predstavljata vzpostavljanje radioamaterskih zvez, prenos slike in tona, tako imenovana amaterska televizija ali ATV. Sestavlja je tudi lasten ATV – repetitor (pretvornik), ki pokriva večji del severovzhodne Slovenije in del sosednje Avstrije vse do Gradca. Je ljubitelj narave in vsega lepega. Rad zaide v gore. Navdušuje se tudi nad snemanjem in fotografiranjem.

Kako dolgo se že ukvarjate z radioamaterstvom in kakšni so bili vaši začetki?

Z radioamaterstvom oziroma konstruktorstvom sem začel že zgodaj v osnovni šoli. Nadaljeval sem v poklicni šoli, ko sem imel že lasten merilni instrument, ki je za tiste čase zelo veliko pomenil. Med služenjem vojaškega roka sem vsak prosti trenutek izkoristil za prebiranje strokovne literature s tega področja. Priskrbel sem si spajkalnik ter nekaj malega orodja in začel sem sestavljati manjše elektronske sklope. Po zaposlitvi sem si še naprej pridobival znanja s tega področja in leta 1980 sestavljal prvi sprejemnik za sprejemanje satelitskih TV-programov. To je bilo za takrat prava redkost, elementi za sestavo sprejemnika pa so bili zelo dragi. Leta 1980 sem vzpostavil tudi lastno prvo zvezo Ljutomer–Murska Sobota–Vaneča z živo sliko, kar je bilo za takrat prav tako nekaj posebnega.

Štefan Lebar pri delu, ki ga veseli

Kakšna je organiziranost radioamaterjev v Sloveniji?

Radioamaterji v Sloveniji smo organizirani v Zvezi radioamaterjev Slovenije – ZRS. Zveza izdaja glasilo CQ ZRS. Obstajajo še razni forumi na internetu, obiskujemo sejme doma in v tujini ter se srečujemo na strokovnih izobraževanjih. Imamo tudi časopis v elektronski obliki, ki se imenuje ATVS novice.

Kako pa poteka izvajanje aktivnosti? Kakšno opremo potrebujete? Kaj vam ta konjiček prinaša?

V večjih mestih obstajajo radioklubi, kjer se radioamaterji sestajamo, da vzpostavljamo zveze, organiziramo srečanja in tekmovanja. Organiziramo tudi tečaje za nove člane, da lahko opravijo radioamaterski izpit, ki je pogoj za samostojno delo na klubski ali lastni radijski postaji. Oprema, ki je potrebna za vzpostavitev preproste zveze, je radijska postaja – prenosna

ali stacionarna. Za začetek je primerna postaja, ki deluje na UKV-frekvenčnih področjih. Potrebujemo še kable, ustrezno anteno ter radioamaterski izpit za operaterja in že smo v etru. Ta konjiček prinaša veliko novih znanj, prijatelje po vsem svetu, pomoč pri nesrečah in res nikoli nam ni dolgčas.

Kakšni so vaši uspehi in na kaj ste še posebno ponosni?

Vzpostavil sem najdaljšo ATV-zvezo v Sloveniji, osvojil sem 2. mesto na ATV-tekmovanju v državi. V vseh teh letih sem dobil številne diplome za svoje dosežke.

Kaj si želite v prihodnje?

Želim preiti iz analognega oddajanja slik na digitalno tehniko. Rad bi vzpostavil zvezo prek satelita v obe smeri. To gre bolj počasi, ker je treba opremo dokupiti, kar pa je povezano z velikimi stroški.

Kaj je radioamaterstvo?

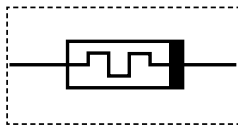
Poenostavljeno povedano je to ljubiteljsko, nepoklicno ukvarjanje z radiotehniko. V svetu na milijone radioamaterjev med seboj vzpostavlja radijske zveze, se pogovarja, prijateljuje, nudi pomoč in druge amaterske storitve, čeprav se nikoli v življenju ne vidijo ali osebno spoznajo. Vse to ima svoj čar in privlačnost. Iskati prijatelje in biti neodvisen od njih.

Med ljubiteljskimi dejavnostmi ima ravno radioamaterstvo posebno mesto. Je ljubiteljska dejavnost, ki ima svoj status verificiran z

mednarodnim dogovorom, ki ga priznava skoraj vse države sveta. V primeru hudih naravnih ali drugih nesreč lahko vzpostavijo zasilno komunikacijsko omrežje, ko običajni sistemi za komunikacijo odpovedo, saj radioamaterji niso vezani na fiksno telekomunikacijsko infrastrukturo. Seveda pa morajo radioamaterji predhodno opraviti ustrezen radioamaterski izpit. Po uspešno opravljenem izpitu operater pridobi radijski pozivni znak in lahko začne vzpostavljati radijske zveze.

↳ Besedilo: **Sašo Vukadinović**

Memristor

Memristor je po novem eden od osnovnih elementov električnih vezij. Njegov obstoj so aprila 2008 dokazali raziskovalci podjetja Hewlett-Packard. Lastnosti memristorja ni mogoče dobiti z nobeno kombinacijo drugih osnovnih elementov (upora, tuljave in kondenzatorja), zato se tudi smatra za četrti osnovni element.

Ime memristor je sestavljanica angleških besed spomin **'memory'** in upornost **'resistance'**. Zanimivo je, da so teoretične razprave o elementu s takimi lastnostmi stare že skoraj 40 let, toda do zdaj še nihče ni uspel dokazati njegovega obstoja.

Odkritje omogoča nastanek računalnikov, ki se v trenutku prižgejo ter so energetsko bolj učinkoviti. Prav tako se napoveduje razvoj analognih računalnikov, ki bodo lahko povezovali in procesirali podatke podobno kot človeški možgani.

Kaj vse se bo razvilo z uporabo memristorjev, niti raziskovalci ne vedo. Po njihovem mnenju pa se lahko memristorje uporabi za digitalna stikala in izdelavo analognih računalnikov. Memristorji omogočajo računalnike, katerih RAM ne bo ohranjal spomina le v »prižganem« stanju.

Posebno privlačna je možnost uporabe memristorja kot pomnilniške celice z zelo majhno porabo energije. Memristorji naj bi bili uporabni tudi v industriji prenosnih

telefonov, saj naj bi delovali več tednov, ne da bi jih bilo treba napolniti.

Osnovna lastnost memristorja je, da se njegova upornost povečuje, če teče tok skozi njega v eno smer, oziroma zmanjšuje, če teče tok v drugo smer. Ko tok več ne teče, si memristor »zapomni« svojo zadnjo upornost in bo to upornost tudi imel, ko bo naslednjič uporabljen.

Memristor je izgrajen tako, da je med dve plasti platine nanosen tri nanometre debel sloj titanovega dioksida. Plast titanovega dioksida ima vrzeli na mestih, kjer bi morali biti atomi kisika. S tokom se te vrzeli premikajo na eno stran, s spremembo smeri toka pa na drugo stran. Ko toka več ni, obstanejo na svojem zadnjem položaju, s čimer je določena upornost memristorja. Znanstveniki predvidevajo, da se ta upornost ohranja leta dolgo.

Poimenovanje je angleškega izvora in odpira tudi vprašanje, kako bomo slovenili ta element.

Besedilo: **uredništvo Infotoka** Fotografije: **arhiv Elektra Maribor**

Božiček je tudi letos obiskal pridne otroke

December je prav poseben mesec. Prinaša praznično vzdušje, ki se ga še posebej veselijo otroci, zaradi prijetnega in zabavnega druženja z družino ter prijatelji pa tudi tisti nekoliko starejši.

Dobri mož Božiček ima takrat še posebno veliko dela. Tako kot vsako leto si je tudi pretekli december vzel čas in obiskal naše otroke. Prihod Božička so otroci s starši pričakali v Lutkovnem gledališču Maribor. Ogledali so si lutkovno predstavo z naslovom Jajce. Zanimiva predstava o skrivnostnem jajcu in piščančku Frančku je nasmejala in zabavala tako otroke kot tudi njihove starše.

Po predstavi se je le prikazal težko pričakovani Božiček s svojimi pomočniki.

Ker so prav vsi naši otroci bili vse leto pridni, je dobri mož vsem otrokom razdelil presenečenja. Vidno veseli in razigrani otroci so pogumno sedali Božičku v naročje ter z njim veselo čebljali.

Božiček je bil navdušen nad množico pridnih otrok, zato je svoj obisk že napovedal tudi za letos. Se vidimo torej decembra!

Tradicionalni ponovoletni sprejem za poslovne partnerje

Za dolgoročno rast podjetja so potrebni tudi dobri odnosi s poslovnimi partnerji.

To zaupanje se gradi in utrjuje tudi na raznih neformalnih druženjih, kar dokazujemo s tradicionalnim ponovoletnim sprejemom za poslovne partnerje.

Letošnje srečanje je potekalo 22. januarja v Slovenskem narodnem gledališču Maribor. Predsednik uprave Stanislav Vojsk je

s kratkim nagovorom in željami po uspešnem sodelovanju tudi v letu 2009 napovedal začetek srečanja, ki se je nadaljeval s koncertom tria Eroika. Trije izjemni, klasično izobraženi pevci izvajajo večne glasbene uspešnice v žanru pop opera, ki ganejo še tako ravnodušnega poslušalca.

Pogovor s člani nadzornega sveta

Dr. Roman Glaser, Uroš Skuhala, Tomaž Gaube, mag. Milana Lah in Boris Pipan

Mag. Alojz Stana in Stanislav Vojsk

Z leve: Andrej Verlič, mag. Alojz Stana in Manja Skernišak

Pogled na Kazinsko dvorano

Trio Eroika

» Besedilo: **David Gril** » Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

XVI. zimske igre distribucije Slovenije

Avtobus z udeleženci šestnajstih zimskih iger je krenil na pot že v zgodnjih jutranjih urah. Pot ga je vodila iz OE Maribor z okolico mimo Slovenske Bistrice proti Kranjski Gori, kjer so v organizaciji Elektro Ljubljane potekale letošnje zimske igre.

Dež je oteževal izpeljavo tekmovanja, tako v veleslalomu kot tudi v smučarskih tekih. Proga je postajala vedno mehkejša in tudi ob količkih so nastajale vedno večje luknje, zato je bil organizator primoran prestaviti progo v veleslalomu.

Ob 13. uri so svoj nastop začeli tudi tekači, prav tako v močnem dežju, kar je bilo za ta čas kar malo presenečenje. Skupni rezultat je pokazal, da je Elektro Gorenjska prepričljivo osvojila prvo mesto pred ekipama Ljubljane in Celja.

Boštjan Merhar je zasedel tretje mesto v veleslalomu

Milan Borko je prismočal drugo mesto v smučarskih tekih

Kljub slabi uvrstitvi v skupnem seštevku pa le imamo nekaj dobrih rezultatov v posamezni konkurenci.

Treba je pohvaliti prav vse nastopajoče, ki so nastopali v takih vremenskih pogojih.

V šotoru je za zaključek ob dobri hrani in pijači odlično poskrbel domačin iger. Udeležencev neugodno vreme ni motilo, ko so ob zvokih muzikantov in dobrih nastopajočih nanj pozabili in se skupaj veselili vse do jutranjih ur.

Andreja Ulbin je bila zmagovalka v veleslalomu

Rezultati iger

Vrstni red ekip skupno

Mesto	Ekipa	Število točk
1.	Elektro Gorenjska	563
2.	Elektro Ljubljana	498
3.	Elektro Celje	441
4.	Elektro Primorska	418
5.	Elektro Maribor	274

Vrstni red ekip v veleslalomu

Mesto	Ekipa	Število točk
1.	Elektro Gorenjska	285
2.	Elektro Celje	258
3.	ELEKTRO Ljubljana	220
4.	Elektro Primorska	195
5.	Elektro Maribor	146

Veleslalom:

1. mesto: Andreja Ulbin
3. mesto: Boštjan Merhar

Vrstni red ekip v smučarskih tekih

Mesto	Ekipa	Število točk
1.	Elektro Ljubljana	278
2.	Elektro Gorenjska	278
3.	Elektro Celje	223
4.	Elektro Primorska	183
5.	Elektro Maribor	128

Smučarski teki

2. mesto: Milan Borko

» Besedilo in fotografija: **Tatjana Žurman**

Aerobika

Januarja smo v okviru Športnega društva Elektro Maribor ustanovili novo sekcijo »Aerobika«. Vadba se izvaja v prostorih podjetja, v dvorani v drugem nadstropju (s pismenim dovoljenjem uprave), in sicer vsako sredo od 15.30 do 16.30 ure. Članarina znaša 13 evrov na osebo na mesec.

Trenutno je od 74 žensk, kolikor nas je zaposlenih na upravi, 12 članic te vadbe. Upamo in želimo, da bi nas bilo še več, zato vabimo vse, ki so zainteresirane in si želijo po naporni službi malo zdrave rekreacije, da se nam pridružijo.

Vadba poteka pod strokovnim vodstvom vaditeljice **Cleopatre (Kleo)**, ki je obenem tudi balerina SNG Maribor.

Aerobika je vadba, ki krepi srčno-žilni sistem in povzroča izgorevanje maščob ter krepi in oblikuje posamezne mišične skupine.

Dobro počutje, gibčno telo, prožen korak in pozitivna energija – to so vodila za uspešno delo in življenje. Aerobna vadba, ki jo imamo v prostorih podjetja, pa poskrbi, da je vadba ne le učinkovita, temveč tudi varna in sproščujoča.

Vsaka vadbena ura traja 55 minut in je sestavljena iz kratkega začetnega ogrevanja in raztezanja, s čimer pospešimo krvni obtok ter pripravimo mišice in sklepe na bolj intenzivna gibanja, in aerobnega dela, kjer ob zanimivi koreografiji zvišamo srčni utrip do območja izgorevanja maščob. Naslednji del ure je anaerobni – stoje in leže izvajamo vaje za različne mišične skupine, s čimer telo krepimo in oblikujemo; vključujemo elemente **pilatesa**, ki na izviren način združuje elemente joge, raztezanja in vaj za moč. Temelji na zavestnem, tekočem in kontroliranem

Udeleženke aerobike

izvajanju gibov rok ter nog v ritmu dihanja, pri čemer aktiviramo globoke mišice trupa, ki je tisti center moči, ki podpira telesno držo.

Tehnika pilates je prefinjen način celostne vadbe, ki istočasno razvija moč in gibčnost našega telesa, rezultat redne vadbe pa sta lepo oblikovana, napeta postava ter dobro počutje.

V zadnjem delu ure sledita raztezanje in sproščanje, s čimer preprečimo morebitne bolečine v mišicah v naslednjih dneh ter prijetno zaključimo uro.

Imejmo v mislih, da redna vadba izboljša delovanje srca, dihal in gibalnega sistema, zavre propadanje telesa zaradi starosti in premalo dejavnosti ter zmanjša verjetnost čezmerne telesne teže. Poleg tega se tudi vsakdanjih dejavnosti lažje lotevamo in smo jim kos, ko smo fit. In ne nazadnje, vadba lahko pozitivno vpliva tudi na naše duševno stanje, sploh če poteka v dobri družbi.

Obljubimo, da se bomo dodobra prepotile, izločile vse, kar ne paše k pozitivni plati našega življenja, in na koncu vadbene ure ob sproščanju odšli domov, pripravljeni na nov, svetlejši dan, ki je pred nami.

Sprostitev

Tudi uradna medicina je že pred časom priznala pomen fizične dejavnosti pri sproščanju hormona endorfina (hormon sreče). **Šport ima zagotovo pozitiven vpliv na posameznike, ki se z njim ukvarjajo, in na družbo kot celoto.**

To, da je »telovadnica«, v kateri vadimo, le korak od naše pisarne, je še razlog več, da bomo ure redno in pridno obiskovali. Vemo, da je čas dragocen, zato se bomo potrudile, da ga optimalno izkoristimo. Vsak naš obisk naj bo investicija v trajno dobro počutje!

» Besedilo: Milan Borko » Fotografija: arhiv Elektra Maribor

Tek na smučeh

Mnogo naših sodelavcev se navdušuje nad smučarskim tekom

Zaradi primerne časa in idealnih pogojev za smučarski tek bom članek na napovedano temo za to številko »Koliko napora je potrebno za zdravje« napisal v eni od naslednjih števil.

Ko gre za športno kulturo ljudstva, imajo posebno veljavo tiste športne discipline, ki so privlačne in dosegljive vsem, ki so željni redne vadbe v naravi, razvedrila, sprostitve ter družabnosti. V prvi vrsti med te športe zagotovo spada **smučarski tek**. Desetletja so se pri nas z njim ukvarjali samo tekmovalci, danes pa na smučinah srečujemo tudi privrženca sprehajalnega in rekreativnega smučanja. Delno jim gre za krepitev zdravja, delno za estetsko doživljanje svojevrstne lepote zasnežene narave. Prednost je tudi v tem, da če sneg zapade v dolini, si smučine naredimo kar na bližnjem travniku.

Sodobnemu človeku ne gre predvsem za »telovadbo«, za krepitev mišic, temveč bolj za aerobno vadbo, kar pomeni dlje trajajočo in ne preveč zahtevno ritmično gibanje, za krepitev srčne mišice in za vzdrževanje funkcionalne zmogljivi-

vosti ožilja ter dihal. Aerobna vadba, ki traja deset, dvajset, trideset minut in več, pomeni poživitev krvnega obtoka, kar omogoča napajanje vseh celic človeškega organizma s kisikom. Aerobna vadba je fiziološko tem bolj učinkovita, čim večja količina mišic je vključenih v proces gibanja. Pri joggingu sodeluje samo dobra polovica mišic, pri tekanju na smučeh pa si zelo pomagamo s palicami ter tako vključimo v tok gibanja tudi roke in ramenski obroč.

Frekvenca srčnega utripa se poveča že med ogrevanjem. Po malem se vključi v krvni obtok tudi kri, ki je bila med mirovanjem deponirana v jetrih, vranici in drugih organih. Kapilare v delujočih mišicah se odpirajo, transport krvi s kisikom in hrano, namenjen mišicam, je povečan ter pospešen.

Če vadimo hojo, tek in tek na smučeh vztrajno in sistematično, pride do funkcionalne razširitve žilic ter do odpiranja novih zvez med kapilarami. Tako so mišice tekačev še bolj oskrbljene z gosto mrežo kapilar. Povečano srce, elastične in bolj razvejane žilice pomenijo »**povečano posodo**« za kri. Tako moramo razumeti ugotovitev kardiologov, da imajo za vzdržljivost trenirani rekreativci več krvi kakor zasedeni ljudje.

O hoji, sprehajanju, tekanju, tekanju na smučeh naj povem, da so zelo primerni za oblikovanje skladno razvite postave.

Če želi smučar izgubiti morebitno odvečno težo, mora treniranju posvetiti malo več časa, znoj po hrbtu mora priteči na vsakem treningu. Tako bo del odvečne teže zgubil že po nekaj tednih, seveda ob predpostavki, da se zraven še pravilno prehranjuje. Po treningu spraviti se k obilno obloženi mizi, posebno v večernih urah, ne koristi za zmanjšanje telesne teže.

Kdor uživa v športu in si želi vsako leto napredovati, se odloči za zdrav način življenja in opušča vse, kar je škodljivo. Tako kaj kmalu opusti kajenje in postane kritičen do alkoholnih pijač, do nezdrave prehrane, do sedečega načina življenja v zaprtih prostorih itn. Smučar tekač ne živi športno samo med zimsko sezono. Zaveda se, da je potreben telesnega gibanja, svežega zraka in športnega razvedrila v vseh letnih časih. Tako v spomladanskem, poletnem, in jesenskem obdobju smučarski tek zamenja za rolanje, tek, plavanje, hojo v planine, kolesarjenje.

Ko naši predniki še niso poznali športa, je France Prešeren zapisal »Vi, ki hodite na sveto Šmarno goro, blagor Vam!« Če bi živel danes, bi verjetno dodal »Vi, ki ste se odločili za hojo, tek in tek na smučeh, blagor Vam!«

Oprema za tek na smučeh je v primerjavi z drugimi smučarskimi športi zelo poceni. Prav v tem času potekajo v veleblagovnicah razprodaje zimske opreme po zelo ugodnih cenah, zato se jo splača kupiti.

Za tek na smučeh potrebujemo smučke, avtomate, čevlje in palice. Pri odločitvi, kakšno opremo si bomo nabavili, je v prvi vrsti pomembno, da se odločimo, katerega sloga teka na smučeh se bomo lotili. Klasičnega sloga ali prostega sloga. Ker so redko kje na smučiščih proge za klasični slog urejene, je priporočljivo, da se odločimo za prosti slog. Klasični slog ima to prednost, da si lahko v dolini naredimo zelo hitro tekaško progo, če je dovolj snega.

Smučke za tek na smučeh izbiramo glede na znanje, višino in težo telesa. Smučke za klasični slog so nekoliko daljše kot za prosti slog. Za klasični slog naj bodo smučke daljše od naše telesne višine za

približno 15 do 25 centimetrov. Za prosti slog pa naj bodo smučke daljše od telesne višine za približno 10 do 15 centimetrov. Pri nakupu morami biti tudi pazljivi, da ne kupimo pretrdih ali premehkih smučk. Najboljše so medium, če imamo zmerno telesno težo, če spadamo med težje, pa je bolje, da si kupimo trde in daljše smučke. V trgovini lahko naredimo hiter test pravilne trdote smuč. Pod smučke postavimo list papirja, stopimo z obema nogama na smučke, in prijatelj nam list povleče pod smučkami v dolžini 50 centimetrov. Če lista ne moremo potegniti pod smučkami v dolžini približno 50 centimetrov, pomeni, da so smučke premehke, če pa list potegnemo

po skoraj vsej dolžini smuč, pa pomeni, da so pretrde.

Palice za klasični slog so nekoliko krajše kot za prosti slog. Za klasični slog naj palice segajo do višine naših ramen, za prosti slog pa v višini med brado in usti.

Smučarski tek ni samo zdrav šport, temveč tudi družaben. Iti z družino, prijatelji, sodelavci na tek na smučeh, kjer tekaške proge ležijo pretežno na prečudovitih pohorskih in drugih pobočjih, kjer sonce pripeka izza smrek, je prečudovito doživetje. Le malo truda ter volje je treba vložiti in dnevi nam lahko minevajo resnično čudovito.

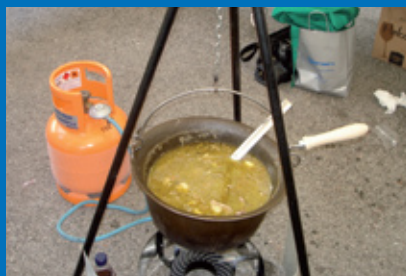
» Besedilo: **Bernarda Kos** » Fotografija: **Zvonko Črešnik, Bernarda Kos**

Obarjada 2009

Na dvorišču ptujske kleti se je v soboto, 14. februarja, odvijala 4. tradicionalna obarjada pod vodstvom Slavka Visenjaka iz Lions cluba Ptuj. Šlo je za velik dogodek – dobrodelnega, kulinarčnega, karnevalskega in ne nazadnje tudi družabnega pomena. Obiskovalcev je bilo zato veliko.

Letos je piščančjo obaro kuhalo kar 23 ekip. Številne ekipe podjetij, mestnih svetnikov, politikov, gospodarstvenikov in drugi znani Ptujčani so se pomerili med seboj. Prireditev je potekala ob sončnem, a mrzlem vremenu in znova naletela na pozitiven odziv ljubiteljev »ta prave« piščančje obare ... Omašne vonjave so vsem vzbujale tek. Naš kuharski mojster je izpod stojnice Elektro ponudil odlično obaro. Sodelavec Zvonko iz enote Ptuj je premražene goste razveseljeval z dehtečim kuhanim vinom, zaradi česar je bila pred stojnico precejšnja gneča. Kljub tekmovalnemu naboju so vsi kuharski navdušenci in ljubitelji obare bili – zmagovalci! A ker je bilo kljub vsemu treba podeliti priznanja, se je strokovna komisija odločila, da dodeli prvo mesto Perutnini, drugo mesto Komunalnemu podjetju Ptuj, tretje mesto pa sta si delila podjetje Talum Kidričevo in Gostišče Botra.

Zbrana sredstva so se stekala v humanitarne namene za odpravo posledic avgustovskega neurja.

Okusna obara je pripravljena

Mrzlo je ... kuhano vino ne sme manjkati

Obarjada je dokaz, da se da prijetno združiti s koristnim in pomagati vsem tistim, ki so pomoči potrebni.

Intervju s kuharjem elektro obare

Prijeten klepet

» Besedilo: **Feliks Gumilar** » Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

V spomin Feliksu Žitku

Pri podjetju EM se je po končani elektrogospodarski šoli zaposlil kot KV elektromonter. Delo na terenu in v skupini ga je veselilo, vendar ga je želja po znanju gnala naprej v šolo. Izšolal se je za elektrotehnika.

Vsa leta je v podjetju opravljal zahtevna in odgovorna dela v tehnični dokumentaciji, bil je vodja investicij in leta 1989 prevzel vodenje konzumne službe na naši enoti, ki jo je vestno opravljal vse do svojega preranega slovesa od nas.

V tej službi te bodo posebej pogrešali tvoji ožji sodelavci pa tudi stranke, ki si jim znal prisluhniti. Vedno si našel rešitev v obojestransko zadovoljstvo.

Poleg vsega dela je bil aktiven kot predsednik sindikata in član različnih komisij ter odborov.

Svoj poklic je zvesto opravljal polnih 32 let in bi ga še naprej, če vmes ne bi posegla kruta bolezen.

Poleg vseh obveznosti, ki jih je imel, je bil s svojo življenjsko vedrino vedno zaželen v vsaki naši družbi ali pri svojih konjičkih, ki jih je imel rad – lovstvo, ribištvo, gasilstvo.

SREČKO je bil velik mož po duhu in dejanjih, z njim smo izgubili dobrega sodelavca ter prijatelja. Njegova osebnost se je odlikovala po izrazitem občutku za odgovornost, v njej pa se je za zunanjo zadržanostjo skrivala izjemna človeška toplina.

Feliks Žitek

» Besedilo in fotografija: **Slavica Šabeder**

Odhodnica Eve Špes

»Toliko veljaš, koliko prijateljev imaš!«

To je pregovor, ki se ga je držala tudi naša sodelavka Eva in nas 16. januarja povabila na svojo odhodnico.

Kot prava Štajerka se je odločila in naredila ta pravo čago, na kateri ni

manjkalo dobre domače hrane, pijače in seveda dobre glasbe, ki se je slišala pozno v noč.

Na Hočkem Pohorju pri Ledineku nas je pričakala zimska idila; s soncem obsija-

ni vinogradi in prelep razgled na Maribor. Ure in minute minejo, slike zbledijo, a spomini na tako vesele dogodke ostanejo.

Pogrešam te...

Pogrešam te,
 Zjutraj,
 Ko se nov dan prebudi,
 Pogrešam te,
 Zvečer,
 Ko se tiho poslovi,
 Pogrešam te vsak trenutek dneva,
 Tvoje nežne besede,
 Tvoje tople dlani,
 Tvoj pogled,
 Nasmeh,
 Pogrešam iskrice v tvojih nagajivih očeh,
 Pogrešam te,
 Brez tebe več ne vem,
 Kdo sem, kje živim,
 Brez tebe več ne jem,
 Ne spim,
 Brez tebe skoraj že norim,
 Brez tebe več ne zdržim ...

Recesija

Že tako imamo majhne plače,
 da ne veš, kako bi z mes'ca v mesec
 fural',
 bi si kupil nove hlače,
 ali stare bi še gural,
 pa udari recesija,
 zdaj še več brez dela bo ljudi,
 namesto, da bi živeli bolje,
 bomo kruha stradali.
 In so obljubo v vladi dali,
 da pomagali nam bodo,
 se pa bojim, da nas žejne,
 peljali bodo spet čez vodo.
 Zdaj je prepozno, se je zgodilo,
 mi siromaki v recesijo,
 oni drugi, ki že vse imajo,
 pa še v večjo bogatijo ...

Robert Ješovnik

Fotografija: **Boštjan Rous**

» Besedilo: **uredništvo Infotoka**

Razgovori z upravo

Razgovori z upravo bodo potekali, kot že ustaljeno, vsak 2. ponedeljek v mesecu med 16.00 in 17.30. Za razgovor je potrebna le predhodna najava v tajništvo uprave na telefonsko številko 111.

Razgovori bodo:

9. marec 2009

6. april 2009 in

11. maj 2009

» Besedilo: **uredništvo Infotoka**

Nagrajeni prispevki za Infotok

V vsaki številki Infotoka nagradimo prispevke, ki jih pripravite zaposleni. Vsak lahko pripomore k bolj pestri vsebini našega glasila, zato sodelujte! Morda boste nagrajeni prav vi.

Naredite intervju s svojim sodelavcem, napišite kaj o dejavnostih v prostem času, svojih konjičkih ali dokumentirajte svoj delovni dan. Pri tem pa ne pozabite, da vam uredniški odbor lahko z veseljem pomaga pri pisanju.

Vas zanima, kdo so tokratni nagrajenci za prispevek v Infotoku?

Preberite, kaj so napisali in poglejte njihove fotografije.

Tokratni nagrajenci so:

Bojan Mesarič,

Taras Rojko,

Robert Ješovnik in

Sašo Vukadinović.

Rojstni dnevi

Marca svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Barbarič Slavko, Benec Ivan, Podlesnik Mateja, Kajzer Igor, Jožić Čoh Darja, Šket Branko, Žist Igor, Portir Dani, Draganić Davor, Zadek Zoran, Bobnjar Ciril, Sever Branko, Kiš Božidar, Letnik Jožef, Kosmačin Andrej, Zebec Danica, Kalič Nataša, Mesarič Jožef, Klemenčič Stanislav, Vidrih Herman, Kolednik Anton, Zuzzi Dejan, Petek Irena, Pepevnik Jožef, Vogrinčič Negovan, Sinič Dejan, Prešern Miroslav, Ferlič Jože, Filipič Ljuboslav, Drevenšek Edi, Krajnc Dušan, Bezjak Jožef, Javnik Mirko, Govedič Miroslav, Vudler Gregor, Polšak Danilo, Pregl Božidar, Brandner Helena, Komljenović Ivo, Recek Marija, Novak Dejan, Švajger Borut, Peklar Jožef, Kranjc Edvard, Lipej Marjan, Šegula Klavdija, Kirbiš Elizabeta, Šilec Franc, Mojzer Ivan, Debeljak Gregor, Šeneker Izidor, Dušej Robert, Cunk Slavko, Šprah Sandi, Vrabič Matjaž, Sabol Valentina, Jaunik Igor, Pungraič Marija, Kralj Damijan, Muršec Darko, Štern Ivan, Trop Robert, Obran Franc, Orož Mira, Osojnik Simon, Svetanič Milan, Lah Regina, Muić Radomila, Ludvik Drago, Horvat Miran, Šeruga Darinka

Aprila svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Šiško Denis, Rantaša Vinko, Kovač Milan, Zidarič Marjan, Novak Marko, Šegula Daniel, Horvat Dragica, Kocmut Stanko, Jug Janez, Žnidarič Zvonko, Vrabič Florjan, Miljković Marja, Šnuderl Mihaela, Terbuc Franc, Rodošek Leopold, Čuček Boris, Cviki Sergej, Novak Zlatko, Vogrin Jožef, Višnič Dinko, Sraka Emil, Alt Marjan, Brence Vojko, Švajncer Vladimir, Vauhnik Simona, Vljaj Vlado, Vauhnik Vlado, Koren Boris, Fregl Srečko, Prelogar Danijel, Fras Peter, Trglavčnik BrigiTa, Jakopič Miroslava, Franič Zdenka, Bele Aleksander, Črnec Nataša, Tuš Zdenko, Golčar Stanislav, Sep Jure, Čelofiga Timotej, Guzelj Milan, Veršič Milan, Krajnc Herman, Nolde Danica, Lipovšek Zvonko, Matečko Robi, Nikolić Boris, Steiner Feliks, Šosterič Vojko, Kolarič Darko, Orlač Janez, Činč Primož, Leskovar Matej, Štumberger Darinka, Kralj Jakob, Ferk Zdenko, Črnec Franc, Gomivnik Andrej, Jaušovec Matjaž, Sorko Borut, Urbas Marjeta

Čestitamo!

Uprava

» Fotografija: **arhiv Elektra Maribor**

Uredniški odbor: **Marko Bračič, Irena Podgrajšek, Boštjan Grabar, David Gril, Jana Jurše Škorc, Peter Kaube, Bernardka Kos, Marjan Orešič, Miro Pečovnik, Iztok Petrovič, Franci Prelog, Miroslav Prešern, Milena Rajh, Darinka Renko, Boštjan Rous, Mihaela Šnuderl, Jurij Tretjak**

Produkcija: **Kraft&Werk**
Oblikovna zasnova: **Kraft&Werk**
Naklada: **1550 izvodov**
Tisk: **Versana**
Natisnjeno: **marec 2009**
Letnik VIII, številka 32

ELEKTRO MARIBOR d.d.